

“No hem estat nosaltres els qui hem estimat Déu, sinó que Ell ens va estimar primer” (1 Jn 4,10). No ho oblidem mai. Al centre de la fe no hi ha els nostres talents i els nostres mèrits, sinó l’amor incondicional i gratuït de Déu”.

(Papa Francesc)

LA SINTONIA I L’ESPERIT: LA SINODALITAT

Els que vam tenir la sort de poder assistir a la trobada de presentació de la Síntesi nacional, que es va celebrar a Madrid, tenim la sensació d’haver estat a un esdeveniment especial. Ens vam reunir allà representats de quasi totes les diòcesis, moviments, associacions de fidels de tots els racons d’Espanya, per a sentir els que havien compartit altres realitats que generalment sentim que són molt diferents de la nostra, descobrint la veu de l’Esperit en el germà, també en el que pensa diferent.

Era també especial l’ambient festiu que es respirava, malgrat les dificultats d’organització, i la calor. L’ambient era de festa, perquè la disposició de tots els assistents era d’obertura de cor, de predisposició a rebre allò que entre tots hem dit, després de discernir i de pregar. Açò, d’entrada, ho podem anomenar “sintonia” i es dona en molts àmbits.

La pregària va ser un dels elements que va marcar la trobada –i de la fase diocesana-, des del seu començament, fins al final. Tots érem conscients que aquest era el secret de la nostra sintonia, que no es basava en les relacions humanes, entre per-

Assemblea final del Sínode a Madrid. Juny 2022 - Foto: CEE

sones que no ens coneixíem, pràcticament: l’Esperit i la seva tasca guiant l’Església.

Com no podia ser d’altra manera, en la Síntesi que ha elaborat l’Equip Sinodal de la CEE hi ha matisos i propostes que enriqueixen i complementen les aportacions fetes des de Menorca. Certament, algunes de les aportacions fetes des d’aquí no es troben de manera literal. En altres, es pot veure una sintonia molt ampla entre les propostes i reflexions que hem fet a Menorca i les que s’han fet a la resta de diòcesis i associacions que han participat en el procés. És difícil trobar contradiccions entre una opinió o una proposta feta a Menorca i la Síntesi Nacional.

Aquesta sintonia empesa per l’Esperit, la Sinodalitat, ens ha de dur a fer camí cap un

model diferent d’organització eclesial, amb la confiança de saber que qui realment empeny aquest procés no som les dones i els homes, sinó l’Esperit, que amb el seu alè ens anima en una ruta difícil, però necessària.

Aquesta presència de l’Esperit en la vida de l’Església és el gran resum de la trobada de Madrid, de presentació de la Síntesi.

“Hemos experimentado la acción silenciosa pero real y constante del Espíritu Santo como gran animador de todo.”

“El trabajo se ha realizado en cada una de las sesiones tras la oración y la invocación al Espíritu. Esta oración comunitaria ha servido para tomar conciencia de que los cristianos iluminamos nuestra vida a través del discernimiento, en el que dejamos que el Espíritu de Jesús nos habite y nos conduzca.”

“El Espíritu nos pide profundizar en la vida de oración, sin la cual no podemos vivificar a la Iglesia. Necesitamos sentirnos comunidad viva, coherente, que asume sus errores y carencias y camina hacia el futuro con la práctica de la oración y la ayuda de la gracia del Espíritu.”

Joan M. Mercadal Victory
Persona de Contacte
Equip Sinodal Diocesà

la notícia

Jornada Mundial dels Pobres 2022

El proper diumenge 13 de novembre celebrarem la sisena Jornada Mundial dels Pobres. Convocada pel papa Francesc, aquesta jornada es presenta amb la intenció i el desig d’ajudar-nos a reflexionar sobre el nostre estil de vida, sobre el tipus de decisions i gestos que anam realitzant a la nostra vida quotidiana, i en com afecta i influeix en les vides de les nostres germanes i germans més pobres, i en la nostra relació amb ells.

Sota el lema «**Jesucrist es va fer pobre per vosaltres**» (cf. 2 Co 8,9)”, el Sant Pare ens recorda una vegada més la importància de l’opció preferencial de Jesús pels més po-

bres i vulnerables, eix central que dona sentit a la seva vida i missió.

Francesc convoca aquesta Jornada al voltant de la celebració de l’eucaristia per fer-nos forts i animar la conversió del cor en comunitat, asseguts a la mateixa taula i fent el mateix gest que Jesús va fer: fer-nos pobres, fer-nos pa i fer-nos vi per lliurar la vida per amor als altres.

A Menorca, Càritas organitza una trobada de germanor i fraternitat per als voluntaris i les persones i famílies a les quals l’entitat diocesana ajuda i acompanya. Serà el 13 de novembre, dia d’aquesta jornada, a Ciutadella. Més detalls a l’agenda del Full Dominical.

Diumenge XXXII de Durant l'Any

Lectura del segon llibre dels Macabeus

7,1-2.9-14

En aquells dies set germans, que havien estat detingut amb sa mare, eren forçats pel rei, amb la tortura d'assots i de fuets, a menjar carn de porc, que la Llei prohibia. Un d'ells, parlant per tots digué: "¿Què vols sebre de nosaltres amb aquest interrogatori? Estam disposats a morir abans que violar les lleis rebudes dels nostres pares." El segon, a punt d'expirar, digué: "Tu, ens pots privar d'aquesta vida, botxí, però el Rei del món, als qui morim per les seves lleis, ens ressuscitarà a una vida eterna." Després d'aquests va ser torturat el tercer. Tragué la llengua tot d'una que li demanaren, estengué ses mans sense por i digué amb una noble generositat: "Les havia rebudes del cel, però per fidelitat a les lleis del cel no les planc i esper recobrar-les d'allà dalt." El rei mateix i els de la seva comitiva quedaren corpresos de la valentia d'aquell al.lot, que tenia per no res el dolor de les tortures. Mort aquest, turmentaren el quart amb la mateixa crueltat. A punt d'expirar deia: "Ara que morim a mans dels homes, és bo confiar en l'esperança que Déu ens dona de ressuscitar-nos, perquè tu no ressuscitaràs a la vida."

Salm Responsorial 16

R: **Quan em desvetli, vos contemplaré fins a saciar-me'n, Senyor.**

Lectura de la segona carta de sant Pau als cristians de Tessalònica

2,16-3,5

Lectura de l'evangelí segons sant Lluc

20,27-38

En aquell temps uns saduceus anaren a veure Jesús. Els saduceus neguen que els homes hagin de ressuscitar. Per això li proposaren aquesta qüestió: "Mestre, Moisès ens va prescriure que si un home casat mor sense fills, el seu germà es casi amb la dona del difunt, per donar descendència al seu germà. Doncs bé: hi havia set germans. El primer, que era casat, morí sense fills. El segon, el tercer, i així fins el setè es varen casar amb la dona del difunt i moriren sense deixar fills. Finalment ella també morí. Aquesta dona, per tant, en la resurrecció, ¿de quin dels set serà l'esposa? Perquè tots set s'hi havien casat." Jesús els respongué: "En el món present els homes i les dones es casen, però els qui Déu considerarà dignes de tenir un lloc en el món que vindrà i en la resurrecció dels morts no es casaran, perquè ja no podran morir mai més. Pel fet de tenir part en la resurrecció, són iguals que els àngels i són fills de Déu. I que els morts han de ressuscitar, Moisès mateix ho deixa entendre en el passatge de la bardissa que no es consumia, quan diu que el Senyor és el Déu d'Abraham, Déu d'Isaac i Déu de Jacob. Déu no és Déu de morts, sinó de vius perquè, per a ell tots viuen."

Lectura del segundo libro de los Macabeos

7, 1-2. 9-14

Salmo responsorial 16

R. Al despertar me saciaré de tu semblante, Señor.

Lectura de la segunda carta del apóstol san Pablo a los Tesalonicenses

2, 16-3, 5

Hermanos: Que el mismo Señor nuestro, Jesucristo, y Dios, nuestro Padre, que nos ha amado y nos ha regalado un consuelo eterno y una esperanza dichosa, consuele vuestros corazones y os dé fuerza para toda clase de palabras y obras buenas. Por lo demás, hermanos, orad por nosotros, para que la palabra de Dios siga avanzando y sea glorificada, como lo fue entre vosotros, y para que nos veamos libres de la gente perversa y malvada, porque la fe no es de todos. El Señor, que es fiel, os dará fuerzas y os libraré del Maligno. En cuanto a vosotros, estamos seguros en el Señor de que ya cumplís y seguiréis cumpliendo todo lo que os hemos mandado. Que el Señor dirija vuestros corazones hacia el amor de Dios y la paciencia en Cristo.

Lectura del santo Evangelio según san Lucas

20, 27-38

En aquel tiempo, se acercaron algunos saduceos, los que dicen que no hay resurrección, y preguntaron a Jesús: «Maestro, Moisés nos dejó escrito: "Si a uno se le muere su hermano, dejando mujer, pero sin hijos, que tome la mujer como esposa y dé descendencia a su hermano". Pues bien, había siete hermanos; el primero se casó y murió sin hijos. El segundo y el tercero se casaron con ella, y así los siete, y murieron todos sin dejar hijos. Por último, también murió la mujer. Cuando llegue la resurrección, ¿de cuál de ellos será la mujer? Porque los siete la tuvieron como mujer». Jesús les dijo: «En este mundo los hombres se casan y las mujeres toman esposo, pero los que sean juzgados dignos de tomar parte en el mundo futuro y en la resurrección de entre los muertos no se casarán ni ellas serán dadas en matrimonio. Pues ya no pueden morir, ya que son como ángeles; y son hijos de Dios, porque son hijos de la resurrección. Y que los muertos resucitan, lo indicó el mismo Moisés en el episodio de la zarza, cuando llama al Señor "Dios de Abraham, Dios de Isaac, Dios de Jacob". No es Dios de muertos, sino de vivos: porque para él todos están vivos».

Déu ens vol al seu costat, feliços per sempre

Després de l'entrada triomfal de Jesús a Jerusalem tenen lloc una sèrie de diàlegs de Jesús amb els dirigents d'Israel que propiciaran la seva detenció, judici i condemna a mort. En aquestes converses, les respostes que donava Jesús sempre deixaven en evidència els grups que volien fer-lo caure en els paranyes que li tendien, i s'havia convertit, per tant, en una persona molesta que més valia fer desaparèixer. Avui, Lluc recull la conversa que Jesús manté amb un grup de saduceus que li plantegen un cas prou rebuscat per poder-lo atrapar en el tema de la resurrecció -en la qual ells no hi creien-. El seu error de base és pensar que després de la resurrecció la vida serà com una prolongació semblant a la que hem viscut aquí, però sense mals, ni plors... Jesús diu només que en el món futur la vida serà diferent

No sabem com serà la nova existència, és inimaginable i Jesús no s'entretén en detallar-ho; no intentem, idò, fer càbales i centrem-nos en l'extraordinari do que ens fa Déu i pensem per què ens fa aquest gran regal. "Ell no és Déu de morts, sinó de vius, perquè gràcies a Ell tots viuen". Déu estima la vida i no desitja que cap fill seu resti sotmès a la mort, per açò ens ofereix amb Jesucrist participar en la seva resurrecció i gaudir per sempre de la vida divina, completament nova, a la presència de Déu Pare. No obstant, tampoc hauríem de xifrar totes les expectatives en la vida futura i menysprear la vida terrena. Jesús valora aquesta vida i, prova d'açò, és la seva dedicació a alleugerir els sofriments i alliberar tothom que se li atraca de la por que ens paralitza, ens replega dintre nostre i en aïlla, contagiand-nos la seva confiança total en Déu, un Pare que ens estima a tots, i com l'amor de veritat no mor mai, en aquest amor etern i fidel de Déu hi som tots i totes. Acceptem la nostra petitesa per entendre el misteri de l'immens amor de Déu i visquem ja, des d'ara, com a fills seus estimats.

Teresa Jansà

pregar amb els salms

El cos lloc sagrat

No podem pregar al marge del nostre cos: de la nostra salut, dels nostre psiquisme, dels nostres cansaments, dels nostres afectes, de la nostra pell. En l'antropologia bíblica el cos i l'esperit estan íntimament associats, són u. Tot el que som està contingut en ell: oferir-nos, alabar, agrair, ésser perdonats, suplicar, intercedir... tota obertura a la Transcendència s'esdevé en els límits de la nostra corporalitat. En els Salmos veim com el cos queda vinculat a la relació amb Déu de cap a peus, per dins i per fora:

Proclamaré amb totes les forces: Senyor, qui és com tu? (Sl 35,10). Tot el meu cos s'estremeix (Sl 119,120). Tot jo tenc set de tu, per tu es desviu el meu cor (Sl 63,2).

I és des d'aquesta consagració del propi cos com lloc sagrat, que l'orant percep la transformació interior:

Ets el meu Déu! Ningú com tu no em fa feliç (Sl 16,2). El meu cor se n'alegra, i fins els meu cos reposa confiat (16,9). Eixampla el meu cor oprimat (Sl 25,17). Déu meu, crea en mi un cor ben pur, fes renéixer en mi un esperit ferm (Sl 51,12).

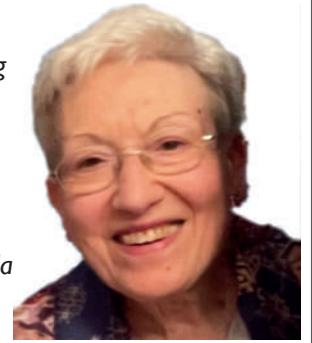
Som cos, amb ell pregam, adorem Déu i ens anam entregant en les accions de cada dia, sense cap altre motiu que l'amor. ¿No sabeu que sou temple de Déu i que l'Esperit de Déu habita en vosaltres? (1Co 3,16).

Gadi Bosch Pons

l'entrevista a:

MARIA DOLORS AMAT

El novembre de 1972 el matrimoni Josep Mª Roig i Mª Dolors Amat va començar a Ferreries el pilotatge a 5 equips de la Mare de Déu EDM. Amb el primer consiliari Mn. Cristòfol Vidal. Enguany els Equips de la Mare de Déu compleixen 50 anys de vida.

Maria Dolors, en primer lloc: Què són els Equips de la Mare de Déu?

-Un Equip de la Mare de Déu és una petita comunitat cristiana de matrimonis que es reuneixen en el nom de Crist i volen progressar en l'estimació a Déu i els germans. Preguen junts, comparteixen vivències i es comprometen a ser presents en l'entorn social i eclesial.

Com va sorgir la idea i amb quin objectiu el d'engegar els 5 Equips EMD a Menorca?

-En la parròquia de Ferreries es reunien famílies preocupades per l'educació dels fills. Eren entre els anys 1968-1970, enmig d'uns canvis socials i eclesials que afectaven de ple en l'estil de vida familiar d'aleshores. Animats pel rector mossèn Cristòfol Vidal, cercaven una orientació clarificadora. Per mitjà d'un matrimoni dels Equips, que anava de vacances a Ferreries amb els seus fills, es van assabentar dels EMD i van demanar informació sobre aquest moviment.

Nosaltres ja portàvem uns anys en els Equips, il·lusió-nats amb la dinàmica que ens oferia el moviment ja teníem encarregats serveis de formació i difusió entre els grups. La voluntat de Déu es va manifestar damunt nostre i vam ser enviats en Josep Maria i jo. Una nit d'octubre de 1972 vàrem aterrar a Menorca. Aquell primer contacte va despertar molt interès. Al cap de 15 dies, en Cristòfol ens va comunicar que ens esperaven 5 grups per acompanyar. El Senyor va voler portar a terme l'experiència d'una entrançable comunitat eclesial.

Els EMD de Menorca celebren el 50 aniversari. Quin seguiment n'ha fet durant aquests anys i què han significat per vostè?

-Els Grups anaven creixent. Noves parelles van mostrar interès i es formaren equips a Ciutadella i a Maó. Van sorgir matrimonis il·lusió-nats per acompanyar els grups. Amb el suport dels consiliaris s'organitzaren sovint jornades de formació i també participaven en les trobades regionals a Barcelona. El fet d'aquests 50 anys ha significat una experiència de Déu i de fraternitat inesborrables.

Per què recomanaria als matrimonis formar part d'aquest moviment?

-Perquè la fe i el compromís s'han de compartir en grup.

Si hi ha alguns matrimonis interessats en formar part des EMD, què han de fer?

-Posar-se en contacte amb els responsables del moviment a Menorca, o, a través de les parròquies.

Toni Olives

viure la sinodalitat

“Jo som el camí, la veritat i la vida”

Quan parlem de sinodalitat ens referim a *caminar junts pel camí que ens mostra Jesús*. L'Església, com a gran família, està cridada a fer que tots els qui la formem, empesos per l'Esperit Sant, caminem junts per aquest Camí, que és el propi Jesús, que ens porta a Déu Pare.

Podem dir que la catequesi educa en la sinodalitat quan facilita la presa de consciència del propi baptisme i la seva missió profètica, comú per a tots els cristians, i quan els processos catequètics que oferim pivoten en la inspiració catecumenal i mistagògica que inicia a i des de la comunitat, tal com ens proposa el *Directori per a la catequesi*.

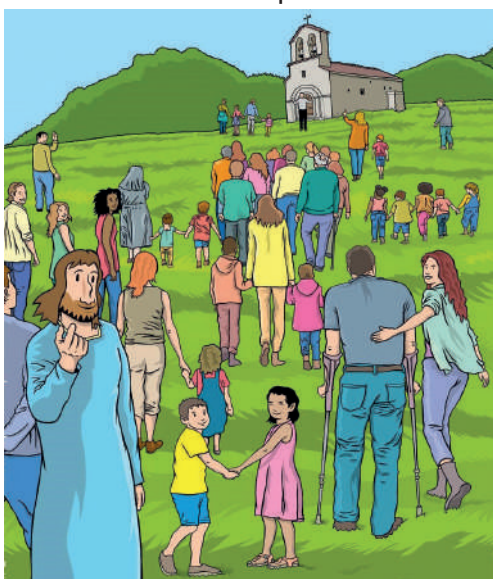
La sinodalitat consisteix en l'àmbit de la catequesi en deixar-se acompanyar per Jesús, acompanyar i cui-

dar-nos els uns als altres com a catequistes, sentir-se enviats i acompanyats per les nostres comunitats parroquials, aprendre a acompanyar els infants, adolescents, joves i adults de les nostres catequesis. Tot el procés catequètic s'ha de viure des d'aquesta autèntica experiència sinodal, perquè tota ella ha de fonamentar-se en una relació que ha de ser afectiva entre uns i altres. Únicament establint aquests lligams de fraternitat entre els propis catequistes, i també amb les famílies que s'acosten a les nostres parròquies

podrem fer el camí de descoberta de Jesús que ens mostrarà l'amor infinit que el Pare ens regala.

Aquesta és la finalitat de la catequesi, aquesta és la motivació que empeny a uns 130 catequistes, enviats per les comunitats cristianes de la nostra diòcesi.

Vicent Lladrés

Agenda

✍ Dia de l'Església Diocesana

Aquest diumenge 6 de novembre celebrem el Dia de l'Església Diocesana sota el lema: **"Gràcies per tant"**. Totes les col·lectes de les misses d'aquest cap de setmana van destinades a ajudar a l'autofinançament de la nostra Església.

✍ Assemblea regional de la CONFER

Dissabte 12 de novembre trobada a Palma de Mallorca dels membres de les comunitats de la CONFER de Balears. Pregària, conferència del claretà Miquel Tombilla sobre **"Temps petits per a la vida religiosa"**, missa i dinar de germanor.

✍ Jornada Mundial dels Pobres

Diumenge 13 de novembre trobada a Ciutadella dels voluntaris i usuaris de Càritas. A partir de les 11.30 h visita al museu Can Saura i al centre de Ciutadella, pregària al Seminari Diocesà, entre d'altres.

✍ Programes de ràdio de l'Església de Menorca

Cada setmana ens podeu escoltar a:

COPE MENORCA (89.6 FM): **El Mirall de l'Església**, cada divendres a les 13.30 h.

Església Notícia, cada diumenge a les 9.45 h.

IB3RÀDIO (88.6 FM): **Temps de Creure**, cada dissabte a les 6.30 h.

RADIO MARÍA (92.0 FM): **Revista Diocesana**, cada diumenge a les 13.30 h.

Notícies nostres

La germana de la Consolació, María Victoria Aymerich, pren possessió del càrrec de canceller-secretària de la diòcesi de Menorca

El 26 d'octubre, a la Cúria, María Victoria Aymerich va prendre possessió del càrrec de canceller-secretària de la diòcesi de Menorca. L'acte va ser presidit per l'Administrador diocesà, Gerard Villalonga, en presència dels membres del Col·legi de Consultors, personal de la Cúria i la comunitat de les germanes de la Consolació de Ciutadella.

La presa de possessió es va iniciar amb el res de l'Àngelus, seguit de les paraules de l'Administrador Diocesà, expressant que aquest càrrec és de gran importància dins de l'organigrama de la Cúria, "en la funció de cuidar que redactin, s'expedeixin i es custodien a l'arxiu les actes de la Cúria".

A continuació, María Victoria va fer la professió de fe i el jurament de fidelitat. En les paraules d'agraïment, va donar gràcies a Déu i a la confiança que en ella

Bisbat de Menorca

s'ha dipositat. Després, va assenyalar que en aquest nomenament es compleix l'objectiu de la Diòcesi de superar el clericalisme: "les dones hem d'intervenir cada vegada més en tots els àmbits de la nostra societat, civils i religiosos."

Trobada dels responsables d'economia de la Diòcesi al Toro "Economia per anunciar l'Evangelí"

El 29 d'octubre es va dur a terme aquesta trobada per a informar de la situació econòmica de l'Església de Menorca. Es va explicar la campanya "Gràcies per tant", que és un agraïment a tots per les aportacions que es fan a l'Església. A la Revista "La Nostra Església" es troben totes les dades tant

econòmiques com de les accions caritatives i socials de la diòcesi de Menorca.

Tant l'Administrador diocesà com l'ecònom diocesà van manifestar la importància de la transparència en tots els òrgans d'economia de l'Església. En aquest sentit, es va destacar que l'economia de l'Església és per dur a terme la missió pastoral i caritativa que l'Església té encomanada. Finalment, es va informar del portal de transparència on hi ha tota la informació econòmica actualitzada de la diòcesi de Menorca i es va animar a totes les parròquies a seguir treballant en aquesta línia per posar en pràctica l'autofinançament de l'Església. **Podeu llegir la Revista "La Nostra Església" escanejant el següent Codi QR:**

Bisbat de Menorca

Càritas adverteix que els problemes d'accés a l'habitatge s'han agreujat

En el context de la Campanya "Ningú Sense Llar 2022", Càritas Menorca ha informat que des del programa de drets socials s'ha atès a més de 225 persones, un 47% que tenen problemes amb l'habitatge, una dada que suposa un 22% més que l'any anterior i que mostra les dificultats amb les quals es troben moltes persones per accedir a un habitatge digne a Menorca.

Càritas durant aquest 2022 ha acollit 28 persones als seus tres pisos socials, dels quals 8 eren menors. L'entitat assegura que en aquest cas les dades són similars a altres anys,

però pel fet que les places disponibles són limitades. "Els pisos socials de Càritas es troben en aquests moments en la seva màxima ocupació, algunes de les persones residents hi són des de fa temps, estan en procés de sortida, però es fa molt difícil trobar alternatives residencials."

Pel que fa a ajuts econòmics Càritas Menorca ha concedit 119 relacionats amb el lloguer i ha donat 80 ajudes més per pagar els subministraments bàsics com la llum. Més informació a la pàgina web de Càritas Menorca (**càritasmenorca.org**).

Càritas Menorca